

Rechteinhaber

Oannes Consulting – Medien & Kommunikationsberatung GmbH/Rechte Brandstr. 34/86167 Augsburg
Telefon +49 89 - 24 88 300 50/Fax +49 89 - 24 88 300 51/www.oannes-consulting.com/info@oannes-consulting.com
Oannes Journalism ist eine Marke der Oannes Consulting – Medien & Kommunikationsberatung GmbH

Bireysel yazarlar tarafından yayınlanan metinler, editörlük bürolarının ve yayın platformlarının görüşlerini değil, sadece kendi görüşlerini yansıtmaktadır.

Yazar: Ferit Tekbaş
Yer: Hatay / Samandağ - Yoğunluk, Türkiye
Biçim: metin
Konu: siyaset, toplum, din, azınlıklar
Tarih: 05/14/2021
Portal: www.oannesjournalism.com
Metin süresi: yaklaşık 3 dak.
Dil: Almanca
Başlık: *Tarihi Ermeni kilisesi üzerine inşa edilmiş cami*

Tarihi Ermeni kilisesi üzerine inşa edilmiş cami

Samandağ / Hatay'da doğmuş olmama rağmen bu tarihi Ermeni kilisesini ve üzerine inşa edilen camiyi henüz görme şansım olmamıştı lakin, hakkında defalarca okumuşluğum olmuştu. Ancak kiliseyi ilk gördüğümde bu kadar üzüleceğimi de daha evvel düşünmemiştim.

1 Mayıs 2021 Cumartesi günü burayı ziyaret etmeye karar verdim. Yolum Ermeni köyü Vakıflı üzerinden geçiyordu. Türkiye'deki son Ermeni köyü olarak bilinen Vakıflı'nın küçük bir cennet olduğunu söyleyebilirim. Vakıflı köyü bir dağ üzerinde olduğu için oradan Samandağ denizini görebilirsiniz. Pandemiden önce uzaklardan gelen ve bu kulis'te fotoğraflarının çekilmesi için gelen pek çok insan vardı. Ancak sokaktaki çay bahçesi bu süre içinde kapalı olduğu için maalesef nefis kırmızı biber ekmeğini deneyemedim. Yoluma Hıdırbey köyü üzerinden devam ettim. 20. yüzyılın başlarına kadar Hıdırbey aynı zamanda bir Ermeni yerleşim yeri idi. Şu anda köy sakinleri Yoğunluk'ta olduğu gibi tamamen Sünni'dir. Bu köyü ziyaret edenler kesinlikle üç bin yıllık Musa ağacını görmezden gelmeyecekler.

Yoğunluk'a geldiğimde ilk tanıştığım kişiye kilise - camiisini sordum. Bu çok dost canlısı Türk beyefendi bana oranın yolunu gösterdi. Samandağ'da herkes Yoğunluk köylü sakinlerini sever. Orada yaşayan Türkmenler 1960'larda Yoğunluk'a getirildi. 1900'lere kadar hala Samandağ ve Hatay civarında yedi Ermeni köyü vardı. 1915 olayları nedeniyle, bunlar elbette başlangıçta boştu, Vakıflı Ermeni köyü hariç. Türkmenler daha sonra oraya getirilerek oraya yerleştirildi. Bu Türkmenlerin Hatay kültürüne iyi uyum sağladıkları söylenebilir. Yoksul Türkmen köylülerinin çoğu, çoğunlukla Alevi veya Hristiyan Hataylıların yanında çalışıyordu ve çok çalışkan oldukları bilinmektedir. Kiralık arabamla dar sokakları geçtikten sonra nihayet hedefime vardım. Caminin alt kısmı, kilisenin şimdi ilk kez fark ettiğim ve 17. yüzyılda inşa edilen kısmı, güzel taşlardan yapılmış Ermeni mimari sanatını gösteriyor. Bunun üzerine, bu güzel tarihi kiliseye hiç mimari yönden uymayan yeni camili inşa edildi. Kilisenin dışındaki taşlarda hala Ermenice yazıtlar mevcut. İlk akla gelen, 300 yıldan daha eski olan bu kilisenin devasa bir yeni camiye dayanabileceğidir. Bu dikkat çekici bina bir kilise olarak restore edilmeli, Hristiyan cemaatine bırakılmalı ve herkese açık olmalıydı. Hem köye hem de etrafteki topluma mali fayda sağlayabilirdi.

1900'lerin başında Yoğunluk'u hayal etmeye çalıştım ... köyün yeni sakinlerin bazıları hala eski Ermeni taş evlerinde yaşıyor. Ermeniler bir köyde, bir şehirde, bir mahallede kalsalardı bu köyler, bu şehirler nasıl görünürdü diye hayal etmeğe çalıştım..? 200 civarında nüfusu ile Vakıflı'nın dünyada meşhur olduğunu düşünüyorum ... Hâlâ burada Ermeniler olsaydı bu yedi köyün durumu nasıl olurdu?

Ferit Yuhanna Tekbaş

Vorträge – Oannes Consulting GmbH bietet verschiedene Vortragsreihen an, die sich mit gesellschaftsrelevanten Themen beschäftigen.
[Hier geht es zum Vortragsportal](#)

Anfragen sind zu richten an: Oannes Consulting GmbH, Frau Daniela Hofmann, Rechte Brandstr. 34, 86167 Augsburg, Tel. 089 24 88 300 50, info@oannes-consulting.com